

Innhold

Forord	11
Målgruppe for denne boka	11
Takk	11
Innledning	12
Hva er etterretningsanalyse? Og hvorfor trenger politiet det?	12
Hensikten med boka	13
Innholdet i boka	15
Litteraturliste	18
DEL I HVA ER ETTERRETNING I POLITIET?	19
KAPITTEL 1	
Hva betyr «etterretning» i norsk politi?	21
<i>Pia Therese Jansen, Espen Unneberg og Otto Trønnes</i>	
Definisjonen av etterretning i norsk politi	22
Etterretning: prosess, produkt, organisasjon – og styringsmodell? ...	26
Juridiske rammer for etterretning	31
Hva betyr denne forståelsen av etterretning for utøvelsen av faget i politiet?	33
Litteraturliste	34
KAPITTEL 2	
Polisier etterretning i et historisk perspektiv	36
<i>Hjørdis Birgitte Ellefsen og Heidi Mork Lomell</i>	
Hva vet vi om etterretningshistorien?	37
Hvordan få (be)grep om etterretningshistorien?	38

Polisiær etterretning før etterretningsbegrepet ble tatt i bruk	39
Polisiær etterretning i ord og handling	45
Konklusjon	53
Litteraturliste	54
KAPITTEL 3	
Begreper for å begripe – jakten på trussel og risiko	57
<i>Tove I.R. Eriksen og Pia Therese Jansen</i>	
Trussel og risiko i ulike etterretningskontekster	58
Jakten på å begripe trussel og risiko i etterretningsdoktrinen for politiet og politiets nasjonale trusselvurdering	60
Jakten på å begripe trussel og risiko i utvalgt politiforskning	63
Trussel og risiko – hva er etterretningens rolle?	67
Litteraturliste	71
DEL II BEHOVENE FOR ETTERRETNINGSANALYSE I POLITIET ..	75
KAPITTEL 4	
Politiets bruk av etterretningsanalyse	77
<i>Espen Bjella Unneberg</i>	
Rammeverk for etterretningsproduksjon	78
Taktisk nivå	80
Strategisk nivå	82
Operasjonelt nivå	84
Sammenhenger mellom nivåene	86
Avslutning	86
Litteraturliste	87
KAPITTEL 5	
Etterretning som grunnlag for forebygging	89
<i>Sonja Lund og Rune Solberg Swahn</i>	
Forebygging i et risikoperspektiv	90
Fra etterretning til forebyggende strategier og tiltak	91
Deling av politiets etterretning for å forebygge kriminalitet	99
Oppsummering	101
Litteraturliste	103

KAPITTEL 6

Etterretning i ekstraordinære hendelser 104

Torgeir Winsnes

Uønsket hendelse, ekstraordinær hendelse og krise	105
Etterretningsfunksjonen i forkant av en ekstraordinær hendelse	106
Tragedien er et faktum – hva nå?	109
Etterretning i redningsoperasjoner	114
Avsluttende betraktninger	115
Litteraturliste	115

KAPITTEL 7

Patruljens behov for etterretning 117

Erik Reikrås og Trond Kyrre Simensen

Bakgrunn og teoretisk rammeverk	118
Etterretning som organisasjonsmodell	119
Patruljen med den flerdimensjonale rollen som «superpotet»	120
Om å være på rett sted til rett tid	122
Etterretningens tvetydighet i politiorganisasjonen	127
Litteraturliste	129

KAPITTEL 8

Styring og prioritering i politietaten – hvilken rolle har etterretning? . . 132

Pam Victoria Gaarder og Pia Therese Jansen

Innhentingsstyrt politi?	133
Straffesaksstyrt politi?	139
Hendelsesstyrt politiarbeid?	141
Styring og prioritering utfordres av etablert organisasjonsstruktur . .	143
Litteraturliste	145

DEL III ETTERRETNINGSANALYSEPROSESSEN 147

KAPITTEL 9

En etterretningsanalyseprosess for politiet 149

Nils Helmersen

Fasene i analyseprosessen	152
Fase 1: Forstå behovene (oppdragsdialog)	153
Fase 2: Planlegg produksjonen (oppdragsanalyse)	156

Fase 3: Skaff relevant informasjon fra troverdige kilder	159
Fase 4: Sammenstilling av informasjon	161
Fase 5: Tolk og gjør vurderinger som besvarer etterretningsbehovene	162
Fase 6: Formidle relevante funn	162
Oppsummering	163
Litteraturliste	163
KAPITTEL 10	
Fremtidsrettede vurderinger	165
<i>Espen Bjella Unneberg og Otto Trønnes</i>	
Hvordan tenke om fremtiden?	166
Mer og mindre komplekse problemstillinger	167
Hvordan finne sammenhenger mellom fortid og fremtid?	168
Hvordan beskrive alternative fremtider?	171
Vurdering av usikkerhet – sannsynlighet og konfidens	174
Oppsummering	176
Litteraturliste	176
KAPITTEL 11	
Strukturerte analyseteknikker	178
<i>Arild W. Bruvoll</i>	
Hvorfor bruke strukturerte analyseteknikker?	178
Å stille og forstå spørsmål	180
Ulike typer analyseteknikker	181
Avslutning	189
Litteraturliste	190
KAPITTEL 12	
Formidling av etterretning	191
<i>Arild W. Bruvoll</i>	
Formidlingsfasen	191
Overordnede prinsipper for formidling av etterretning	192
Planlegging av formidling	194
Å skrive etterretning	195
Muntlig formidling av etterretning	196
Distribusjon av etterretning	197

Kontekst og troverdighet	200
Avslutning	201
Litteraturliste	202

DEL IV REFLEKSJONER OG DILEMMAER KNYTTET TIL ETTERRETNINGSANALYSE

203

KAPITTEL 13

Å analysere sosiale aktører og fenomener

205

Jonathan V. Grønning og Otto Trønnes

Forforståelsens påvirkning på analysen	205
Anvendelse av vitenskapelig kunnskap	208
Vedvarende utfordringer ved analyse av sosiale aktører og fenomener	212
Konkluderende betraktning	216
Litteraturliste	216

KAPITTEL 14

Den digitale hviskeleken: data, informasjon og kunnskap i etterrettingsstyrt politiarbeid

220

Jenny Maria Lundgaard og Helene O.I. Gundhus

Å åpne sorte bokser	221
Hvordan blir data til data?	223
Den videre prosessen	225
Etterretning er mer enn én prosess	229
Litteraturliste	231

KAPITTEL 15

Relevant etterretning

233

Pia Therese Jansen og Tore Pedersen

Etterrettingsdialog	234
Objektivitet i den analytiske prosessen	236
Objektivitet i form av avstand	241
Litteraturliste	246

KAPITEL 16

Etiske dilemmaer forbundet med å levere beslutningsstøtte 249*Kira Vrist Rønn*

Dilemma 1: Mellem irrelevans og politisering 251

Dilemma 2: At sammenligne æbler og pærer 254

Dilemma 3: Anbefalinger til tiltag eller ej? 257

Konklusjon 259

Litteraturliste 259

KAPITTEL 17

Effekten av strukturerte analyseteknikker: erfaringer fra Forsvaret og implikasjoner for politiet 262*Lars C. Borg*

Hva er egentlig strukturerte analyseteknikker – hensikt og historisk bakgrunn 263

Effekter av bruk av SAT – erfaringer fra norsk kontekst 267

Utfordringer med SAT i politiet 269

Konklusjon 271

Litteraturliste 272

DEL V FREMTIDSVISJONER 275**Hva er veien videre for etterretning og etterretningsanalyse i politiet?** 277

Innledning 277

Hege Naustdal 277

Hans Jørgen Bauck og Ellen S. Kittelsbye 281

Heidi Kløkstad 285

Nadja Kirchhoff Hestehave 287

Forfatterbiografier 292**Stikkordregister** 296